

THE
NIGHT SEDER
BAIS MEDRASH
TAILORED TO FIT YOUR SCHEDULE AND YOUR NEEDS

Week 8
Aish

סנהדרין ע"ו ע"ב משנה עד ע"ח

תוס ד"ה 'בנזקין', 'כפתו' 'סוף'

יד רמ"ה

לז"נ ר' שמואל-ל יוסף בן ר' מרדכי אהרן ע"ה

לז"נ שלום פנחס בן מרדכי א-ליעזר ע"ה

לז"נ ויצה בת ר' שמואל-ל זאב ע"ה
לז"נ לוי בן דוד שלמה
לז"נ שמואל-ל זאב בן לוי

A program funded solely by the Night Seder Bais Medrash
Please contact us for sponsorship opportunities

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין עז.

נזקין עשה בו אונם ברצון. היכא דעביד צדיק ואפי' יסן כדליף צ"ק (דף טו:) פלע תחת פלע לחייב על השוגג כמודד וכו': רב אחא פוטרי. דגרמא בעלמא הוא דשמשא קטליה: מות יומת המביה וכו'. סיפיה דקרא דלעיל או באיזה דרבינ מנמנא וכתיב רוצח הוא מיעוטא למעוטי נזקין: כפתו ומו' ברעב. דבשעה שכתמו אין כלל דבר הריגה והרעב צא מאליו והלך דעו לחסר זמן כל שעה ולא דמי לנמנא צמים וצאור דההורג ממונן: סוף חמה פ"בא פטור. כלומר אם לא הייתה שם חמה בשעה שכתמו אצל סוף לנא כלל וזה לא יכול¹ לעמוד וסופו למות פטור שלא היה ההורג ממונן להריגה וגרמא הוא ואין דעו מסור לבית דין אלא לשמים: כפתו פ"בא פטור. דאי נמי לא היה כפות לא היה יכול להלך עזמו מן הארץ. צבולא גרסינ אמר רבא: הגי אזלי והגי אחו. ולא מת על ידי יחוסים הראשונים שהיו מוכנים שם שמה כמות עברו עליו: כפה עליו גזית. ומת צבולא: אי שפרע עליו מעזיבה. וזה היה יסן ונכנסה שם הנייה² פטור שההורג צא לאחר זמן: בבייתא דשישא. שטמוס ציורא ואין הכל האור והנר³ יכול ללאת ממנו: טעמא דאדריק ליה שרגא. שומן את ההורג: הא לא אדריק ליה שרגא. ומת צבולא פיו דומיא דכפה עליו גזית פטור: בשעתיה

נזקין שעשה בהן שוגג כמודד ואונם ברצון אינו דין שחייב בהן את המצמצם רב אחא בר רב פוטרי אמר רב משרשיא מ"ט דאבוה דאבא דפוטרי אמר קרא⁴ מות יומת המכה רוצח הוא ברוצח הוא דחייב לן מצמצם בנזקין לא חייב לן מצמצם⁵ אמר רבא⁶ כפתו ומו' ברעב פטור ואמר רבא⁷ כפתו בחמה ומו' בצניה ומו' חייב סוף חמה לבא פטור ואמר רבא⁸ כפתו פני ארי פטור לפני יתושין חייב רב אשי אמר אפילו לפני יתושין נמי פטור הני אזלי והני אתו איחמוד כפה עליו גזית ופרע עליו מעזיבה רבא ורבי זירא חד אמר חייב וחד אמר⁹ פטור תסתיים דרבא הוא דאמר פטור דאמר רבא כפתו ומו' ברעב פטור אורבה תסתיים דרבי זירא הוא דאמר פטור דא"ר זירא והאי מאן דעייליה לחבריה בביתא דשישא ואדליק ליה שרגא ומו' חייב טעמא דאדליק ליה שרגא הא לא אדליק ליה שרגא לא אמרי התם בלא שרגא לא מתחיל הבלא בשעתיה

לרבי יהודה היו כעין גניזה דפטרינן ביה אדם המזיק כדאמר בהשאל (ב"מ דף טז:) דגניזה קרובה לאונם ואצידה קרובה לפשיעה ולענין שומר שכן מייחייב תרייהו וכן מוכח צבולא קמא (ב"ק דף טז: ושם) גבי טבח אומן שקלקל דפרין למאן דפטור חסום מצרייתא דקמין נתן צמנה לטבח וניצלה חייב מפני שהוא כנושא שכן אלמא ס"ד דהאי מקשה אפילו חסום חייב כמו שומר שכן שחייב על האצידה ומשני אימא מפני שהוא נושא שכן לפיכך בשכר חייב אצל חסום פטור דהו כעין גניזה:

בנזקין פ"א חייב פ"ב מצמצם. משמע דמחייב טפי ברוחם בנזקין ואם כן מדפטרינן לקמן¹ ברוחם תריס כ"ש בנזקין וכן משמע צבולא כילד הרגל (ב"ק דף טו: ושם) דפטרינן זרק כלי מרחש הגג והיו תחמיו כרים וכסותו אפילו קידס ופילקין וא"ת הא אמרינן בריש הכונס (שם דף טו: ושם) הפורץ גדר צפני צהמת חצירו פטור מדמי אדם ומידי שמים ופרץ היכי דמי אי צבולא בריא צדיני אדם נמי ליחייב ומאי קשיא הא דמיא לתריס דפטור וגרמא לפרש דאכותל קאי (ב) ולהכי פריך צדיני אדם נמי ליחייב אכותל ויש ספרים שכתבו צבולא אכותל ותדע דמתן התם הוציאו ליסטים הליסטים חייבין ומוקמינן צבולא דהכישוה צבולא ש"מ צבולא הכשה לא מחייב אע"פ (ג) שפרטו לטעים ומיחו יס לדמות דמתנימין להחמייב צבולא אכזיב אצל אצידה דצהמה מחייב וא"ת למאי דפרשית דקאי אכותל לישינ דפטור מדמי אדם קאי אצהמה וי"ל דלא שייך למיחינן פטור מדמי אדם אם היה שום חיוב (ד) צבולא (לא) צבולא (לא) [וא] צבולא אצל כשמתחנן צבולא רעוע אע"ג דאין דומה שחמייב צדיני שמים אכותל שהוא רעוע כ"כ שכולל לכולל צבולא מנזיה או אפי' צבולא מנזיה מ"מ שייך שמיא צדיני שמים כיון שיש דבר שהוא חייב צו כגון הצהמה והשתא אמי שפיר דקטן צפני צהמת חצירו ולא נקט הפורץ גדר של חצירו דמשום צהמה נקט לה ומיחו צבולא דקאמר מהו דמיא כיון דלמיסתר קאי מאי עבד משמע דחיוב דיני שמים קאי נמי אכותל ומאי פירש דה"ק כלומר למיסתר ולמיסל קאי אי נמי הכי קאמר כיון דלמיסתר קאי שהעלים מזוין לסותרו שלא יפול על בני אדם סד"א דכל הקודם צמניה וזה ואין לו להניח מלסתר בשביל צהמת חצירו וצדיני שמים נמי לא מחייב קמ"ל אי נמי חייב צדיני שמים קאי נמי אכותל שנהנה הוא צה עד שידמנו לו פועלים לתמן:

כפתו ומו' ברעב. אפי' היה רעב כבר בשעה שכתמו כיון דאם לא היה מתחזק עליו הרעב לא היה מת היה ליה סוף רעב לנא דלא דמי לכפתו צמנה שכבר נפלה עליו חמה שראוי למות צה: סוף חמה פ"בא ב"ו. דלא רבי רחמנא מנמנא אלא במקום שהתחיל בו ומיחו אס כפתו צמנה והציאו במקום שסוף חמה לנא וסוף ננה לנא גרמא דחייב למי"ד אשו משום חציו דלענין מיתה נמי מחייבין באשו משום חציו דממוכה צבולא הרגל (שם דף טז: ושם) ואין חילוק בין מקרב האש אצל הדבר למקרב הדבר אצל האש דממוכה בריש הכונס (שם דף טז: ושם) דפריך אי דמטא ניהליה צבולא מנזיה צדיני אדם נמי ליחייב והיה דאשקיל עליה צדקא דמיא דצמנון² אפילו כפתו והציאו שם ואח"כ אשקיל פטור דדמיא לזרק חץ ומריס צידו דאפילו הוא קידס ופילקו פטור וא"ת והיה דהשך צו את הנחש דפטור למי"ד מעמנו מוקי³ אמאי פטור לפי מה שפירש⁴ בפרק כילד הרגל (שם דף טז: ושם) בשמעתא דפי פרה שש ידו לתוך פי הנחש והשך ליחייב משום אשו דודאי הנחש יקיא את הארס וי"ל דשאי התם שעדיין אין הארס צבולא ומיחו קשה היה לזרק לרור למעלה דצמנון דמשמע דאי לא אולא ללדדין אלא לתחת פטור אמאי ליחייב מידי דהוה אצמא וסבין ומשאו שהניחן בראש גגו ונפלו צבולא מנזיה דחייב משום אשו אי צבולא דאולי קאי לזא מוקי דאיתא צפ"ק דצ"ק (ד' א.) ואמא אינו מנזי כחו שחפול לתחת ממש ולא חייל כלל ללדדין ומיחו זה ודאי קשה דמשמע דללדדין נמי לא מחייב אלא משום כחו דפריך אי כחו הוא חייל לעיל ודוחק לומר כח כחוש הוא וצריך לומר דהיינו למי"ד אשו משום ממונו והא דמתן צפ"ק דחולין (דף נה) נפלה סבין מידי⁵ ושטח שחמטו פסולה ודייק טעמא דנפלה הא הפילה הוא כשירה כמאן כרבי נתן דלא ציי כוונה קשה נפלה נמי ליהוי כי הפילה למי"ד אשו משום חציו אם לא נחלק בשחיטה ולא מסביר לחלק כיון דאפילו מיתה גמרין ממנון אלא נראה דאיתא היה סוגיא כמ"ד אשו משום ממונו ומיחו קשה דאי לתחת לאו כחו הוא מאי שנא מהא דמתן צבולא הן הגולין (מס' ד' א.) היה מושך צמנוגילא ונפלה עליו והרגמו פטור משום דשלא כדרך ירידתו הוא והשתא חיפוק ליה דלאו כחו הוא וי"ל דשאי התם דמתוך שמושך למעלה נופל יומר לתרחוק עוד ש לפי דבכל הני דסוף חמה ונהי וארי לנא וזרק לרור למעלה ונפל לתחת אפילו כפתו והציאו שם פטור דדמי לנא כחו ואם נמי שלא המיתה אלא צבולא מנזיה פטור מהמיתה אלא דלענין ממונו חייב צבולא נוק שלם ולא דמי למי נוק לרורות אע"ג דכח כחו הוא דהא אשו נמי חייב משום ממונו דממוכה בפרק כילד הרגל (ב"ק דף טז: ושם) דמאן דאית ליה משום חציו אית ליה נמי משום ממונו:

עז:

הנשרפין פרק תשיעי סנהדרין

סתר

משחקין בכדור כמה דעיילי כו'. לא מסתבר לפרש כלל לענין חיוב מיתה במיד דלי קלי גבול מוך ארבע אמות ואחרו דיה וקיצל עליו התכלה אלאי פטור הא ודלי מתכין הוא אלף נראה כלשון ראשון שפירש בקונטרס דלענין גלות איירי כדדרשין

שלהי כ"ד הרגל (כ"ד ד' יו: וס) ואשר לא דא פרט למתכין לזרוע שמיס חזק. ארבע והוא הדין נמתכין לזרוע ד' וזק ב' כי הכא דקמס משחקין בכדור מתכין שחלך מוך ל' אמות ולא מוך ד' אמות ומיהו קשה אי למיפטריה מגלות קאמר פרט למתכין לזרוע ב' וזק ד' הא דלמיתין ברש אלו הן הגולין (מסכת ד' י: וס) (אם נפתח) בלא אינה פרט לשונא בלא דא פרט למתכין לזרוע זה והלכה לזרוע אחר ואשר לא דא פרט למתכין לזרוע שמיס וזק ארבע והשתא מקרא דואשר לא דא דמית ברשאל בפרשת ואלה המשפטים מקמי בלא דא פרט למתכין לזרוע זה והלכה לזרוע אחר ולא מתכין לזרוע לזרוע הגלגל כ"ד הרגל (כ"ד ד' יו: וס) פירש בקונטרס לשון אחר לחייב גלות וכן נראה לר"ם ולא לגמרי כפירוש דפירש פרט למתכין לזרוע ב' וזק ד' בלא היו בכלל כי יוד דמית במיתה אלא פרט בלא היו בכלל מהא דאש ומת דמית לזרוע מיתה ולהאי פ' לא מחוקמא שמעתי לענין גלות אלא לענין חיוב מיתה כלשון שני שנקונטרס ור"ם ואמאי אצטריך לחייב גלות למתכין לזרוע ב' וזק ד' מהיכא ס"ד דפטור ולפטור ממיטה ודלי לא תחא דפשיטא דשוגג פטור ממיטה ור"ל דהוה פטורין ליה מנבל דאיה כמו מתכין לזרוע זה והלכה לזרוע אחר ועוד יס לפרש דלעולם מתכין לזרוע ב' וזק ד' פטור מגלות ולא קשיא מיד מההיא דמכות דלחייב נקט ברשאל לזרוע משום דהתחיל לזרוע קרא דנבל דאיה ברשאל והתחיל לזרוע להזכיר הפשוט יומר תחלה ור"ם ואמאי אצטריך ציבור אלו הן הגולין (מסכת ד' י: וס) (מנשגגה) לפטור מתכין לזרוע ב' והוא את האדם הא על כרחי היינו או מתכין לזרוע לזרוע זה והלכה לזרוע אחר או מתכין לזרוע ב' וזק ד' ור"ל דהתם היו האדם והצמחה זה אלא זה אי נמי כקטור הצמחה ונמאל אדם ומיהו מיתה הא דפליגי רבי ורבנן ברש

אלו הן הגולין (ס) צמחת הגלגל מקחו ומן העץ המתבקע דמר מחייב צהאי ומר מחייב צהאי אלאי חייב הא היו כמו מתכין לזרוע ב' וזק ד' שמתכין לצמחת עץ שלפניו והלך למרחוק:

גוסס

בשעתיה הכא בלא שרנא נמי מתחיל הבלא בשעתיה: (סימן סול"ם תרי"ם סמני"ן בכות"ל) אמר רבא א"ר חפזי לבור וסול"ם בכור ובא אחר וסילקו ואפילו הוא קדם וסילקו פטור דבעידנא דשרייה יכול לעלות הוא ואמר רבא ז"ר בן חזן ותרין בידו ובא אחר ונמלו ואפילו הוא קדם ונמלו פטור דבעידנא דשרייה ביה מופסס פיסקיה גיריה ואמר רבא ז"ר בן חזן וסמני"ן בידו ובא אחר ופזרין ואפי' הוא קדם ופזרין פטור דבעידנא דשרא ביה יכול להתרפאות הוה א"ר אשי הלכך אפילו סמני"ן בשוק א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי נודמנו לו סמני"ן מהו אמר ליה ⁽⁶⁾ הרי צא מבית דין וצאי ואמר רבא ז"ר צור בכותל וחזרה לאחוריה והרגה חייב ותנא תנא כגון אלו המשחקין בכדור שהרגו במיד נהרגין בשוגג גולין בשוגג גולין פשיטא במיד נהרגין איצטריך ליה מהו דתימא התראת ספק היא מי יומר דהדרה קמ"ל תני רב תרליפא בר מערבא קמיה דרבי אבהו כגון אלו המשחקין בכדור דשרהו בידו ארבע אמות פטור חוץ לארבע אמות חייב אמר ליה רבינא לרב אשי היכי דמי אי דקא ניהא ליה אפילו פורתא נמי אי דלא ניהא ליה אפילו טובא נמי לא אמר ליה סתר משחקין בכדור כמה (דעיילי טפי"ה) מינה ניהא ליה למימרא דכה"ג כחו הוא ורמיניה ⁽⁷⁾ המקדש ונפל קידוש על ידו או על הצד ואחר כך נפל לשוקת פסול רבא במאי עסקינן בשורות תא שמוע ⁽⁸⁾ מחט שהיה נותנה על החרס והוה עליה ספק על המוחזק הוה ספק על החרס הוה וביצה עליה הואתו פסול ⁽⁹⁾ אמר רב חיינא בר יודה משמיה דרב מצא ⁽¹⁰⁾ איתמר אמר רב פפא ר' האי מאן דכפתיה לחבריה ואשקיל עליה בידקא דמאי גירי ידיה הוא ומיחייב ⁽¹¹⁾ הגי מילי בכח ראשון אבל בכח שני גרמא בעלמא הוא ואמר רב פפא ז"ר צור צמעה והלכה לצדדין והרגה חייב אמר ליה מר בר רב אשי לרב פפא מ"ט משום דכחו הוא אי כחו תיזיל לעיל וא'

מי תטאת צאפר נמית אפר על המים קרי קידוש כדמתן במסכת פרה (פרק ו' מ"ב) (הרי קודש"ה) ק"ף על המים: ואח"כ נפ' לשוקת. אכן חלוט שהמים נכנסין זו מן המעין דרך נקב שפופרת ⁽¹²⁾ דמית (מנחם יט) מים חיים אל כלי שהחא חיותן בכלי ⁽¹³⁾ וקא ס"ד דהאי

נפל דקתי כגון שנפל על ידו צמח או על הדל כלומר על דל הכלי ומשם יתנו צמח לשוקת וקתי דפסול: בשורות. לא יתנו מכה נפילה ראשונה אלא מעטנו חור ושחת מידו לשוקת שותת כמו (ברכות דף כב:) מים שותתין על דרכי קול"ר בלע"ז שאינו יתנו למרחוק אלא נופל ויורד כנגדו: והוה עי"ה. ומתכוון להוסיף מים ויהיה נראה עליה אכל ספק על המוחזק נפל ההוא כשיצאה מידו ספק על החרס הוה תחלה: וביצה עי"ה. כלומר ומן החרס חורה ומתו עליה וקתי פסולה אלמא לאו כמו היא: צא איתמר. לאו לשון מני דהוה תחלה קתי אלא לשון מניחא כלומר ההוא נמאלת עליה ואין ידוע אם בתחלה הוה עליה או חור מכה היתח או שמה לא זה ולא זה אלא על החרס הוה והיה מדרון והלכה ההואה על המחת דליכא כמו כלל: דכפתיה. קשר ידיו ורגליו על שפת המים: ואשקיל עי"ה בידקא דמאי. הפנה את מרגלות המים עליו: גיריה ידיה הוא. הן חליו והיה הוא כוורק זו חן וכדמפרש ואולי שהמים צאים צמח ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמון לשפת המים והשפה מדרון: בכח ראשון. כשפיה להם דרך לזרוע מיד נפלו עליו דהיינו כמו: אב"ב שני. שהניחו רחוק קמל ולא נפלו המים מיד צאנאן מגדרותיהן עליו אלא לאחר מאלן הלוו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: וה"ל צדדין. דרך נפילה שלא נפלה כנגדו אלא כשהיא חוזרת לארץ היתה מתרחקת לזדדין אכל אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חוזרת לארץ מאליה: תיז"ה עי"ה. דהא כלפי מעלה וזקא כנגדו ולא לזדדין:

תלמוד בבלי עשור וחדר: עמוד סט 165 כה סנהדרין תלמוד בבלי חודש ע"י תכנת אוצר החכמה

בשעתיה. מיד בשעת כפיה מתחיל ואח"כ הולך ומוק: ואפילו הוא. הדומה עלמנו: קדם וסילקו. קודם נפילתו של זה פטור: בעידנא דשרייה יבוא צמחה הוא. ופטור על הדמיה ומשום סלוק לא מית למיזיה דגרמא צמלמה הוא: ואפילו הוא קדם. הוורק את החך ורן לאחר זריקת החך קודם שיגיע

החך לחצירו וטול המרים הימנו: סמני"ן. הראויין לרפואתו: בידו. של הרג: ח"ב. כיון דאס יס ⁽¹⁴⁾ סמני"ן הראויין לרפואתו בידו פטור שכן לקנות בשעת זריקה הרי אלו כאלו הן בידו ופטור ואפילו לא נמאלו לאחר מכה: נודמנו יו סמני"ן. למכה אחר המכה ולא קנאן ולא ריפא עלמנו: מהו. מי אמרין הרי היה יכול להתרפאות או דילמא כיון דשעת זריקה לא היו סמני"ן מיתחב דהא מכת מות הוא: הרי יצא כב"ד ובא. כלומר הוואלי וקודם עמדו דין מאלו לו וזות אין לו למיט: ז"ר צור בכות"ל. (6) ומתכין להרוג את חצירו וזק רכור והכה בכותל צמח ומורה מכוון לחצוריה והרגו חייב דהא נמי מהו הוא: כגון אלו המשחקין בכדור שהרגו. גולין מיתוקות להכות הכדור בכותל צמח כדי שמתחור לחצוריה הרצה ולאחר (3) שזוקה הוא כן וצוריה ⁽¹⁵⁾ אוחז את הכדור ומכה אותו זה אם יוכל לכוון ההוא זוקה בכותל אשמינן תחא דאס מתכין ששהרגו את חצירו צמחתה לחצוריה ויס זו כדי להמית חייב: כגון אלו המשחקין בכדור שהרגו תוך ד' אמות פטורין. אם היה המוכה עומד מוך ארבע אמות של כותל ולא הספיקה לחזור ד' אמות עד שמתאלו והרגו פטור הוורק מגלות: חוץ ל"ה אמות חייב. גלות: אי דניהא י"ה. (של"ה) שחזור יומר: אפי' פורתא נמי. למיט גלות דהא הרג בשוגג וטעמא ליכא למיפטריה: ואי לא ניהא י"ה. שחזור כל כך: אפי' טובא נמי. יומר מד' אמות ליפטר דלא נתיקמה ממשנא דלמר מר (מסכת דף י: וס) ואשר לא דא פרט למתכין לזרוע שמיס וזק ד' אלמא כיון דלא ניהא ליה דיעיל לא: סתר משחקין בכדור כמה דעיילי. ומקריב לכותל בשעה שזרקין מית ניהא ליה כדי שמתחור הרצה הלכך צרי מד' אמות לא ניהא ליה דמחיל. אית דמפרשי האי חייבין ופטורין ממיטה ועגון שהתמו צו: דבי האי גזונא. שחורה לחצוריה מכה זריקתו חשיב להו כמו: דהקדש.

מי תטאת צאפר נמית אפר על המים קרי קידוש כדמתן במסכת פרה (פרק ו' מ"ב) (הרי קודש"ה) ק"ף על המים: ואח"כ נפ' לשוקת. אכן חלוט שהמים נכנסין זו מן המעין דרך נקב שפופרת ⁽¹²⁾ דמית (מנחם יט) מים חיים אל כלי שהחא חיותן בכלי ⁽¹³⁾ וקא ס"ד דהאי

נפל דקתי כגון שנפל על ידו צמח או על הדל כלומר על דל הכלי ומשם יתנו צמח לשוקת וקתי דפסול: בשורות. לא יתנו מכה נפילה ראשונה אלא מעטנו חור ושחת מידו לשוקת שותת כמו (ברכות דף כב:) מים שותתין על דרכי קול"ר בלע"ז שאינו יתנו למרחוק אלא נופל ויורד כנגדו: והוה עי"ה. ומתכוון להוסיף מים ויהיה נראה עליה אכל ספק על המוחזק נפל ההוא כשיצאה מידו ספק על החרס הוה תחלה: וביצה עי"ה. כלומר ומן החרס חורה ומתו עליה וקתי פסולה אלמא לאו כמו היא: צא איתמר. לאו לשון מני דהוה תחלה קתי אלא לשון מניחא כלומר ההוא נמאלת עליה ואין ידוע אם בתחלה הוה עליה או חור מכה היתח או שמה לא זה ולא זה אלא על החרס הוה והיה מדרון והלכה ההואה על המחת דליכא כמו כלל: דכפתיה. קשר ידיו ורגליו על שפת המים: ואשקיל עי"ה בידקא דמאי. הפנה את מרגלות המים עליו: גיריה ידיה הוא. הן חליו והיה הוא כוורק זו חן וכדמפרש ואולי שהמים צאים צמח ראשון עליו מיד כגון שהניחו סמון לשפת המים והשפה מדרון: בכח ראשון. כשפיה להם דרך לזרוע מיד נפלו עליו דהיינו כמו: אב"ב שני. שהניחו רחוק קמל ולא נפלו המים מיד צאנאן מגדרותיהן עליו אלא לאחר מאלן הלוו על המקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו: וה"ל צדדין. דרך נפילה שלא נפלה כנגדו אלא כשהיא חוזרת לארץ היתה מתרחקת לזדדין אכל אם נפלה נוכחה והרגה פטור דלאו כמו הוא אלא היא חוזרת לארץ מאליה: תיז"ה עי"ה. דהא כלפי מעלה וזקא כנגדו ולא לזדדין:

הגשרפין פרק תשיעי סנהדרין עה.

אי "א" כחו תיזיל לתחת. תפול מיד כנגדה ולא לגדין: אי"א כח כחוש הוא. אינו כחו חזק אלא קלם כחו ים כפן והאי דלא אולה לעיל משום שכלה כח חזק הויקק והאקן חזרת לאקן אכל עדין הולכת היא ממקלת כמו: ה"ג ר' יהודה בן מתתיהו אומר כזה אחר זה האחרון חייב וכו': עד דאיכא ב"ש נפש. וכיון דמתחילה קיימו הראשונים צהריגמו ליכא כולה נפש צממת האחרון: ב"ש דהוא נפש. אפי' מקלמה ומיחו היכא דהסכו' צממת אמת לא קטלינן לנלוה דאש כי יכא אחר רחמנא ולא שנים שהסכו: הב"ש מודים בהורג את אדם מריפה. כגון נקב הושט או קרום המוח: שהוא פטור. מדלא אפליגו ביה שמע מינה כיון דניכרים תמיכת סיומין"ל

בגוסס בירי אדם. מימה אותו שעשאו גוסס אמאי פטור הא רוב גוססין למיתה^א ואמרין בריש בן סורר (לשל דף טז): דהולכין בדיני נפשות אחר הרוב והמכה חצירו ואמרוהו למיתה ומת מי לא מייחב והא נמי אמרו למיתה הוא וי"ל דכיון שהקילה עליו מורה שחובשין אותו כדאמרין בסמוך^ב ואע"פ שאמרוהו למיתה אין הורגין כל זמן שהוא חי וימנין נמי לאומדין למיתה וחי אף על גב דרובא מימי הלך כיון שכל אחר והרגו פטור ומדע דהא אשכחן גוסס בדי שנים דנמשך כמי לחייב את ההורגו אע"ג דרוב גוססין למיתה הלך אין למתוה גוסס בדי אדם אס גחשמו כמי פטור מי שעשאו גוסס: **בז** מדמי ייה מריפה וכו'. אף

תלמוד בבלי "שני וחודר" עמוד טס 166 מה סנהדרין תלמוד בבלי הודוס עיי' תבנת אוצר החכמה

מאי מעמא כיון דאילו בעלים הוו פטורי שור נמי פטור: שיסה בו את הכלב וכו':^א אמר רב אחא בר יעקב כשתמצא לומר לדברי ר' יהודה ארס נחש בין שניו הוא עומד לפיכך מכיש^ב בסייף ונחש פטור לדברי חכמים^ג ארס נחש מעצמו הוא מקיא לפיכך נחש במקילה והמכיש^ד פטור: **מתני'**^ה המכה את חברו בין באבן בין באגרופ ואמרוהו למיתה והיקל במה שהיה ולאחר מכאן הכביד ומת חייב ר' נחמיה אומר פטור שרגלים לדבר: **גמ'**^ו תנו רבנן את זו דרש רבי נחמיה^ז אם יקום והתהלך בחוץ על

עדים כדאמרין לעיל שור נמי לא מקטיל: כיון דא"ו הוו בעלים מריפה. דכומיה לא הוי מקטיל שור טריפה נמי לא מקטיל דהא למיתה בעלים הוקש: שיסה. שאלו הנחש והוליו והשך הנחש צנצנו: בין שניו שניו. והרי הוא כחוקע סכין צנצנו דלאו גרמא הוא שהרי כלי מנחתו צדו: מכיש בסייף. כדן רוח: מעצמו מקיא. צנצנתו וכשהשיכו זה עדיין אין זו כדי להמית לפיכך גרמא בעלמא הוא אף על פי שיועד שסופו להקיא מיהו לאו מכחו מית: "פיכך נחש בפקידה. כדן שור שהמית דכל דמההו וסיה כשור הן^ח אלא שדבר הכמוז נהיה: **מתני'** ואמרוהו מיתה. בית דין אכל אמרוהו תחילה לחיים

תלמוד בבלי "שני וחודר" עמוד טס 166 מה סנהדרין תלמוד בבלי הודוס עיי' תבנת אוצר החכמה

המזמין את הראשונים כשהן נעשו וזממין הוו להו וזממין של וזממין קמאי. כל עדות זומס קרו וזממין של דיון כדאמרין וזממין מת כהן באלו הן הנחנקין (לחמן דף סד: ז) וגם בע"ז יומת. כלו כמיתת בעלים (נפשהדין דף ג) כך מיתת השור ולהא מילתא נמי מקשינן להו דכיון דאילו קטיל מורה שלא צ"ד לא מקטיל על פי עדים כדאמרין לעיל שור נמי לא מקטיל: כיון דא"ו הוו בעלים מריפה. דכומיה לא הוי מקטיל שור טריפה נמי לא מקטיל דהא למיתה בעלים הוקש: שיסה. שאלו הנחש והוליו והשך הנחש צנצנו: בין שניו שניו. והרי הוא כחוקע סכין צנצנו דלאו גרמא הוא שהרי כלי מנחתו צדו: מכיש בסייף. כדן רוח: מעצמו מקיא. צנצנתו וכשהשיכו זה עדיין אין זו כדי להמית לפיכך גרמא בעלמא הוא אף על פי שיועד שסופו להקיא מיהו לאו מכחו מית: "פיכך נחש בפקידה. כדן שור שהמית דכל דמההו וסיה כשור הן^ח אלא שדבר הכמוז נהיה: **מתני'** ואמרוהו מיתה. בית דין אכל אמרוהו תחילה לחיים

יד רמ"ה מסכת סנהדרין דף עז עמוד ב

אמר רב פפא האי מאן דכפתיה לחבריה ואשקיל עליה בידקא דמיא השיא מרוצת זרם המים עליו חייב מאי טעמא גירי ידידה נינהו אשקיל כדאמרין התם (ב"ק פ"א ב) הוו שקילי ואזלי באורחא ואי קשיא לך מכדי לאו בדאזלי מכחו עסיקין אלא כגון שהיה דבר מפסיק בין המים ובינו ונטלו ונמצאו המים באין עליו מאיליה ואמאי מיחייב הא לאו כחו הוא ותו מאי שנא מדרבה דאמר זרק בו חץ ותריס בידו ובא זה ונטלו ואפילו הוא קדם ונטלו פטור דבעידנא דשדא מפסק פסיקי גירי אלמא אף על גב דקא שקיל ליה לההוא מידעם דהוה מפסיק ביניה ובין גיריה דשדא ביה פטור וכ"ש הכא דהני גירי לאו מכחו קא אזלי ואמאי מיחייב לא תקשי לך דאע"ג דלאו כחו הוא (דמחשב) [כיון דמחמת] מעשה ידיה קאזלי ככחו דמי דהא גיריה כי קאזלי לאו מחמת כחו קא אזלי אלא מחמת דשביק ליתרה של קשת ואזלי גירי ממילא ומיחייב עליהו הכא נמי לא שנא. והיינו דקאמר רב פפא גירי ידידיה נינהו ומיחייב ולא דמיא הא מילתא לזרק בו חץ ותריס בידו דאלו התם כי סלקיה לתריס מיקמי דנימטי גירא לגביה הוא דסליקיה דאי לבתר דמטא לגבי תריס אף על גב דהוה מסליק ליה לתריס תו לא הוה אזיל גירא טפי ולא הוה מיקטיל אלא ודאי על כרחיך בדסלקיה מקמי דנימטי לגביה עסקין ואמטול הכי פטור דכי סלקיה לאו מידי עבד מאי אמרת סוף חץ לבא הא אמרן כל סוף הורג לבא פטור דגרמא בעלמא הוא אבל הכא דכי סלקיה לעפרא דמפסיק בין מיא לדידיה מיא הוו נגעי בההוא עפרא גופיה כי סלקיה לעפר גירי ידידיה [היא] ואמטול הכי מיחייב תדע דהא מיית מחמת מיא דאתו לבתר הכי פטור כדאמרין והני מילי בכח ראשון כלומר היכא דמיית מחמת מיא דאתי בכח ראשון כי סלקיה לההוא מדעם דמפסיק בינתיים והיינו מיא דמיעקרו מדוכתייהו בשעת חילוק/סילוק/ הדבר והמפסיק ואינון מיא דמיקרבי לדבר המפסיק אבל מיא דאתו בתר הכי והיני כח שני פטור דגרמא בעלמא הוא כדפרשין. ואיכא לפרושי והני מילי בכח ראשון שהמים היו רדיין בשע' שפינה להן דרך לא עמדו עד שהגיעו לאיש

הכפות אבל אם עמדו בדרך מחמת דבר שעיכבן ולסוף נמשכו מאליהן והלכו לאו גירי נינהו כדאמרין בפרק הבית והעליה (ק"ז א) דכל היכא דתימי מיא והדר אזלי לאו גירי נינהו והני תרי פירושי מעליי נינהו דתרוייהו אליבא דהילכתא סלקי ולא מיחייב עד דמיית מחמת מיא דמיעקרי בשעת מעשה והוא דלא איעכבו באורחא דאע"ג דגמרא לאו הני תרתי מיילי קאמר הכא מכל מקום חדא דאמר אמר ואידך אף על גב דלא פירש בהדיא כיון דעל כרחיק דינא לא אצטריך לפרושיה. מיהו פירושא בתרא דייק טפי משום דלפירושא קמא אין לדבר קצבה ותו דכולהו מיא דסמיכי להדדי כחד גופא דמו. ואית דמפרשי והני מיילי בכח ראשון כגון שהניחו סמוך לשפת המים והשפה מדרון ובכח ראשון כשפינה להן דרך לצד זה נפלו עליו דהוי כחו אבל בכח שני שהניחו דחוק /רחוק/ קצת ולא נפלו המים בצאתם מגדותיהן עליו אלא לאחר מכאן הלכו עד מקום שהוא שם גרמא הוא ולא מכחו. ולאו מילתא היא דכיון דקאמרין דגיריה נינהו מה לי כי מטו לאלתר מ"ל כי מטו לאחר זמן